

Vergaderjaar 2013–2014

28 676

NAVO

Nr. 189

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2013

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan ten behoeve van de bijeenkomst van de Navo-defensie ministers te Brussel op 22 en 23 oktober 2013.

De afgelopen tijd zijn de Internationale Veiligheidsstrategie (IVS) (Kamerstuk 33 694, nr. 1) en de Defensienota «In het belang van Nederland» (Kamerstuk 33 763, nr. 1) verschenen, die samen de basis vormen van het Nederlandse veiligheids- en defensiebeleid voor de komende jaren. Deze documenten hebben het belang van de Navo voor het Nederlandse veiligheidsbeleid nog eens onderstreept en vormen de leidraad voor de Nederlandse inzet in de Navo.

Agenda

Op 22 en 23 oktober komen de ministers van Defensie van de Navo bijeen in Brussel. De definitieve agenda van deze bijeenkomst is op het moment van het versturen van deze brief nog niet bekend. De bijeenkomst begint met een bijeenkomst van de *Nuclear Planning Group* (NPG). Naar verwachting zal daarna worden gesproken over capaciteitsontwikkeling en het *Connected Forces Initiative* (CFI). Tijdens het diner spreken de ministers waarschijnlijk over de Navo-missie in Afghanistan na 2014 en voorbereidingen voor de Navo-top in 2014. Daarnaast ontmoeten de Navo-ministers en hun collega uit Rusland elkaar voor het eerst in het kader van de Navo-Rusland Raad (NRC). In aansluiting op deze bijeenkomst vergaderen de defensie ministers van de troepenleverende landen van ISAF. Op verzoek van Duitsland vindt ten slotte een bijeenkomst plaats van de landen die troepen leveren aan *Regional Command North*.

Nuclear Planning Group

De Navo-ministers komen jaarlijks bijeen om te spreken over het nucleaire beleid van de Navo. De Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk zullen de ministers informeren over recente ontwikkelingen in hun nucleaire

beleid. Daarnaast zal SACEUR de ministers informeren over de uitvoering van de *Deterrence and Defence Posture Review* (DDPR) waarover tijdens de Top van Lissabon in 2012 overeenstemming werd bereikt.

Capaciteiten

Tijdens de ministeriële bijeenkomst zal Secretaris-generaal Rasmussen de ministers informeren over de voortgang op het gebied van capaciteitsontwikkeling in de Navo. Hij zal daarbij ook spreken over *cyber defence* en Navo-hervormingen. De ministers worden onder het agendapunt capaciteiten ook geïnformeerd over de voortgang op het gebied van *Ballistic Missile Defence* (BMD).

Tijdens de vorige ministeriële bijeenkomst heb ik samen met mijn collega's uit Canada, Denemarken, Frankrijk, Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk opgeroepen meer voortgang te boeken met het *NATO Forces 2020* initiatief. Naast voltooiing van de hervormingen van het Navo-hoofdkwartier en het op orde krijgen van de financiële huishouding van de Navo, moet een gezamenlijk beeld worden opgebouwd van capaciteits-tekorten, -overschotten in de Navo-defensieplanning en bijbehorende risico's. Op basis van dit beeld kunnen er tijdens de Navo-top van 2014 besluiten worden genomen over prioriteiten bij de capaciteitsopbouw in de Navo. De Secretaris-generaal zal een geactualiseerde versie van het *defence planning dashboard* presenteren. SG Rasmussen heeft op Nederlands verzoek een *menu of choices* opgesteld waarin de Navo-tekorten met concrete activiteiten van bondgenoten zijn verbonden. Omdat het menu inzichtelijk maakt hoe tekorten kunnen worden opgelost, is het goed bruikbaar voor de capaciteitenplanning door bondgenoten.

Tijdens de vergadering zal ik SG Rasmussen opnieuw verzoeken of het mogelijk is meer inzicht in ongerubriceerde vorm te verschaffen over de belangrijkste tekorten en mogelijke oplossingen. Dat biedt de Navo-bondgenoten de mogelijkheid met de nationale parlementen te spreken over het oplossen van capaciteitstekorten. Daarnaast kan ongerubriceerde informatie bijdragen aan discussies tussen de nationale parlementen van de Navo-bondgenoten.

SG Rasmussen zal tijdens de ministeriële ook de voortgang op het gebied van de Navo-hervormingen toelichten. Samen met mijn collega's uit Canada, Denemarken, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zal ik opnieuw aandringen op een snelle en volledige implementatie van de in Lissabon overeengekomen Navo-hervormingen.

Cyber Defence

De focus van het Navo *Cyber Defence* beleid ligt vooral op het beschermen van de eigen communicatie- en informatiesystemen. Ook wordt gewerkt aan toereikende informatiedeling over cyberdreigingen en worden regelmatig oefeningen gehouden. Tijdens de ministeriële bijeenkomst wordt een voortgangsrapport aangeboden waarin de uitvoeringsmaatregelen van het Navo *Cyber Defence* Beleid en Actieplan zijn weergegeven. Deze maatregelen betreffen onder andere de bescherming van de eigen netwerken van de Navo, integratie van *cyber defence* aspecten in *contingency planning* en het volgen van verdere ontwikkelingen in de Europese Unie en de Verenigde Staten op het gebied van beschermingsstandaarden voor civiele kritische infrastructuur tegen cyberaanvallen.

In mijn bijdrage zal ik aandringen op een ondersteunende rol voor de Navo bij *cyber defence*, zoals ook al eerder in de defensie cyber strategie

uiteen is gezet. Dit betreft bijvoorbeeld het uitwisselen van informatie en het bevorderen van interoperabiliteit door middel van multinationale initiatieven. Landen blijven zelf verantwoordelijk voor het opbouwen van cybercapaciteiten. De Navo kan een ondersteunende rol spelen bij nationale capaciteitsopbouw.

Werkessie Connected Forces Initiative (CFI)

De ministers zullen spreken over de voortgang van diverse aspecten van het CFI, zoals de voorbereidingen voor de Navo-oefening *Trident Juncture* in 2015. Bij deze oefening wordt de *NATO Response Force* (NRF) ontplooid. Nederland neemt deel aan de oefening. Daarnaast spreken de ministers over een Navo-oefenprogramma voor de periode na 2016 waarin het hele spectrum van missies beoefend kan worden. Voor Nederland is gezamenlijk oefenen belangrijk vanwege het behoud van het hoge niveau van interoperabiliteit dat tijdens de ISAF-missie is opgebouwd. Zoals ook uit de IVS en de nota «in het belang van Nederland» blijkt is interoperabiliteit tussen de Navo-landen van groot belang bij intensivering van internationale samenwerking en de uitvoering van operaties. Ten slotte zal ik pleiten voor een goede afstemming tussen nationale oefenprogramma's en het Navo-oefenprogramma.

Dinersessie

De dinersessie biedt de gelegenheid actuele zaken te bespreken, het is daarom nog niet mogelijk om het hoofdthema van de discussie te bepalen. Naar verwachting spreken de ministers over de advies- en trainingmissie van de Navo in Afghanistan na 2014. Hierbij zal ook worden gesproken over verdere planning. In dit kader ligt mogelijk een interim-planningsdocument ter ondersteuning voor aan de ministers. Het *Operation Plan* (OPLAN) voor de missie *Resolute Support* is nog niet gereed, dit zal pas worden voltooid zodra meer duidelijk is over de ontwikkelingen in Afghanistan en de bijdragen van individuele bondgenoten, zoals de Verenigde Staten. Een besluit over een Nederlandse bijdrage is nog niet aan de orde.

Tijdens het diner spreken de ministers mogelijk ook over de voorbereidingen van de Navo-top in 2014. De Top zal plaatsvinden in het Verenigd Koninkrijk, er is nog geen datum voor de top bekend. Ook de agenda van de Top is nog niet vastgesteld, maar naar verwachting zullen onderwerpen zoals capaciteitsopbouw, Navo-hervormingen, het *Connected Forces Initiative* en Afghanistan ter sprake komen. Zodra de contouren van de Top duidelijker worden, informeer ik u nader.

Navo-Rusland Raad (NRC)

De ministers van Defensie zullen voor het eerst sinds juni 2011 in de samenstelling van de Navo-Rusland Raad bijeenkomen. Het is tevens de eerste vergadering van de Navo-ministers met hun Russische collega Shoygu. Deze bijeenkomst biedt een goede gelegenheid om van gedachten te wisselen over militaire samenwerking en veiligheidsaangelegenheden. De ministers spreken onder andere over de stand van zaken van de samenwerking in NRC-kader en transparantie ten aanzien van oefeningen. Nederland is voorstander van wederzijdse transparantie in de Navo-Rusland relatie en draagt dit ook uit in de Navo-Rusland Raad.

International Security Assistance Force (ISAF)

De commandant van de ISAF-missie, Generaal Dunford en *Senior Civilian Representative* Maurits Jochems zullen de landen informeren over de

voortgang. SG Rasmussen heeft als gebruikelijk de Afghaanse minister van Defensie Bismillah Khan Mahammadi, de Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie Catherine Ashton en de Speciale Vertegenwoordiger van de Verenigde Naties voor Afghanistan Jan Kubis uitgenodigd voor deze sessie.

De Afghaanse overheid is sinds juni jl. verantwoordelijk voor de veiligheid in heel Afghanistan. Tot en met 2014 is ISAF nog actief om de Afghaanse veiligheidstroepen te ondersteunen waarbij de capaciteit van ISAF zal worden afgebouwd. De Afghaanse veiligheidstroepen (ANSF) zijn in de afgelopen jaren zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht sterk gegroeid. De taakuitvoering van de ANSF wordt door ISAF voorzichtig positief beoordeeld. In 2014, wanneer onder meer verkiezingen worden gehouden, zal de ANSF moeten bewijzen dat zij de veiligheid van de Afghaanse bevolking kunnen garanderen, ook als de assistentie van ISAF vermindert.

Tijdens de ISAF-bijeenkomst spreken de landen ten slotte over de uitvoering van Veiligheidsraadresolutie 1325 over Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Deze resolutie onderstreept dat vrouwen op gelijkwaardige basis moeten worden betrokken bij inspanningen ten behoeve van vrede en veiligheid. Tijdens de Navo-top in Chicago hebben de ministers besloten de praktische gevolgen van de resolutie voor Navo-geleide operaties in kaart te brengen. Nederland herkent zich in de aanbevelingen en steunt de constatering dat er inmiddels voldoende beleid is ontwikkeld. De uitvoering van de resolutie moet nu ter hand worden genomen, het *implementation plan* dat de ministers naar alle waarschijnlijkheid zullen bekrachtigen is hiertoe een goed stap.

Overig

Bijeenkomst Regional Command North

In de door Duitsland georganiseerde bijeenkomst van landen die troepen leveren aan *Regional Command North* staat de overgang van de ISAF-missie naar de *Resolute Support Mission* (RSM) in Noord-Afghanistan centraal. Duitsland zal tijdens de bijeenkomst aan de deelnemende landen vragen om zo concreet mogelijke toezeggingen, in het volle besef dat in veel landen nog geen politieke besluitvorming is geweest. Voor Nederland komt een besluit over een bijdrage, al dan niet in Noord-Afghanistan, nog te vroeg. Er is nog geen OPLAN van de Navo en belangrijke bondgenoten hebben nog geen besluit genomen.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert